

**Protokół z posiedzenia
Rady Konsultacyjnej ds. Ochrony Konsumentów
w dniu 8 października 2013 roku.**

Na posiedzeniu obecni byli członkowie Rady Konsultacyjnej ds. Ochrony Konsumentów (Rady). Obrady odbyły się w dniu 8 października 2013 roku w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego, ul. Raclawicka 56, sala 414.

I. Otwarcie posiedzenia, przyjęcie porządku obrad.

Pan Krzysztof Podgórski, Wiceprzewodniczący Rady, przywitał zebranych członków Rady i gości przybyłych na posiedzenie. Następnie poinformował o zmianie porządku posiedzenia, który członkowie Rady otrzymali wraz z zaproszeniem na III posiedzenie. W pierwszej kolejności zaproponował omówienie tematu związanego z zagospodarowaniem odpadów, a następnie zagadnień związanych z prawem energetycznym. W dalszej części Rada omówi i podda pod głosowanie swoje stanowiska, a następnie przedstawi propozycje tematów na kolejne posiedzenie.

Rada przyjęła protokół z II posiedzenia, uwzględniając zapisy wniesione przez Pana Arkadiusza Ropka, Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Brzesku, doprecyzowujące Stanowisko Rady w sprawie inicjatywy legislacyjnej w zakresie nowelizacji ustawy o języku polskim.

II. Zmowy przetargowe w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów

Pan Marek Szarzyński, Zastępca Dyrektora Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Krakowie, przedstawił uwagi do ustawy śmieciowej pod kątem potencjalnych zmów przetargowych. Zwrócił uwagę na fakt, iż powierzenie gminom zagadnień gospodarowania odpadami spowodowało rewolucję na rynku, wprowadziło monopol i ograniczyło w ten sposób konkurencję. Przytoczył przykład Krakowa, w którym z ponad 170 podmiotów pozostały 4 przedsiębiorstwa wywożące odpady komunalne. Pozytywnym natomiast aspektem zmiany jest fakt, iż mogą one uczestniczyć w przetargach organizowanych przez inne gminy. Podkreślił, iż

problematyka przetargów związanych z gospodarowaniem odpadami jest pod szczególną kontrolą prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK).

Ponadto zapoznał zebranych z kwestiami związanymi z problematyką **zmów przetargowych**, czyli porozumień ograniczających konkurencję. Należą one do najcięższych wykroczeń kartelowych. Podkreślił, iż sankcje nakładane przez organy antymonopolowe należą w Europie do największych oraz zaznaczył, iż rozróżniamy następujące kartele w wypadku przetargów:

- Kartele wertykalne - zamawiający „dogaduje się” z 1 wykonawcą (wykonawcami) i określa w porozumieniu z nim kryteria udziału w przetargu;
- Kartele horyzontalne - porozumienie, zawierane pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w postępowaniu przetargowym - zakres porozumienia jest bardzo zróżnicowany, może dotyczyć samego uczestniczenia w przetargach, jak i warunków składanych ofert.

Zauważył, iż wykrywanie karteli jest niezwykle trudne. Przedsiębiorcy, dokonując uzgodnień w zakresie uczestniczenia w przetargach, dokładają wszelkich starań, by ukryć swoje zamiary. Na te kwestie zwraca uwagę orzecznictwo krajowe i europejskie, które nie wymaga od organów antymonopolowych udowodnienia zmów przetargowych przy pomocy dokumentów w postaci umów, protokołów czy uchwał. Zarzut można udowodnić poprzez cały ciąg innych dowodów, w tym dowodów pośrednich. W związku z powyższym analizowane są inne przetargi, w których uczestniczyli ci przedsiębiorcy, tak, aby wykryć ich model działania. Na terenie Małopolski takim przykładem jest zmowa na dowóz dzieci do szkół w gminie Wadowice Górne, w której doszło do uzgodnienia warunków pomiędzy dwoma przedsiębiorcami. Decyzją prezesa UOKiK uznano takie działanie za ograniczające konkurencję. UOKiK nałożył kary, a wyrok pierwszej instancji został utrzymany.

Podkreślił także, że zmowa przetargowa polega na określeniu zasad udziału w przetargach lub jego częściach, gdy przetarg jest wielozadaniowy – przedsiębiorcy określają, którzy z nich uczestniczą w przetargach lub w której części będą występować. Uzgodnienia mogą mieć charakter rotacyjny (w przypadku przetargów prostych, nie podzielonych na poszczególne zadania) – przedsiębiorcy ustalają wtedy, którzy z nich będą startować w kolejnych przetargach. Jest to najczęściej spotykany mechanizm działania zmów przetargowych. Innym przykładem są postępowania, które dotyczą uzgadniania warunków uczestniczenia w przetargu. Wiążą się one z różnymi działaniami na etapie składania ofert, bądź po upublicznieniu ofert, czyli na etapie ich otwarcia. Prawo Zamówień Publicznych dopuszcza możliwość uzupełniania ofert, gdy zawierają pewne braki. Ta możliwość wykorzystywana jest przez przedsiębiorców, którzy składają niekompletne oferty.

W przypadku działania dwóch przedsiębiorców mechanizm jest następujący: niższa oferta jest niekompletna, druga wyższa jest kompletna. Jeżeli te oferty zajmują kolejno miejsca pierwsze i drugie, to ta niższa oferta nie jest uzupełniana, jeżeli jest kompletna to przedsiębiorca nie przystępuje do zawarcia umowy i wtedy automatycznie wchodzi druga – wyższa oferta, uzgodniona pomiędzy przedsiębiorcami. Jeżeli te oferty zajmują miejsce np. pierwsze – czwarte, to pierwsza – niższa oferta zostaje uzupełniona, po to by przedsiębiorcy mogli uzyskać to zamówienie. Jest to typowy mechanizm zmowy przetargowej. Można się również spotkać z jego modyfikacjami, które mogą przyjąć różną formę z uwagi na liczbę podmiotów uczestniczących w znowie przetargowej.

Nawiązując do zagadnień związanych z gospodarowaniem odpadami, Pan Marek Szarzyński poinformował, iż znowy przetargowe dotyczą postępowań na wywóz odpadów z terenów gmin. Oprócz wcześniej omówionych mechanizmów można spotkać jeszcze jeden mechanizm, który został zidentyfikowany po raz pierwszy w Białymstoku przez Delegaturę Lubelską. Za znowie przetargową uznano stworzenie przez przedsiębiorców konsorcjum w sytuacji, gdy każdy z nich mógł to zamówienie wykonać samodzielnie. Nie zachodziła w tym przypadku przesłanka ustawowa wynikająca z Prawa Zamówień Publicznych (PZP), umożliwiająca stworzenie konsorcjum. Działanie takie zostało uznane przez Prezesa UOKiK jako działanie ograniczające konkurencję - znowie przetargową, której celem było utrzymanie dotychczasowej struktury rynku, czyli zachwianie konkurencji i nie dopuszczenie innych podmiotów do świadczenia usług. W tej sprawie dokonano szczegółowej analizy potencjału ekonomicznego i technicznego wykonawców, która pozwoliła ustalić, że każdy z nich mógł samodzielnie przystąpić do przetargu, a ich wspólne działanie w celu utrzymania struktury rynku zostało uznane przez prezesa UOKiK za niedopuszczalne. Z uwagi na precedensowy charakter tej sprawy, nie zostały zastosowane kary pieniężne. Nie oznacza to jednak, że w przyszłości te kary nie będą nakładane. Ta precedensowa sprawa może zostać zastosowana w przypadku przetargów na wywóz odpadów z terenów poszczególnych gmin. W przypadku małych gmin sytuacja jest klarowna – zostaje wyłoniony jeden wykonawca, który wywozi odpady z całej gminy i tu mogą teoretycznie zachodzić klasyczne, wcześniej już omówione mechanizmy. W przypadku dużych ośrodków miejskich, gdzie teren gminy podzielony jest na obszary, wykonawcy mogą składać swoje oferty na pojedyncze obszary lub na wszystkie. Przedsiębiorcy mogą również zawiązywać konsorcja. Złożone oferty należy analizować pod kątem sprawdzenia, czy konsorcjum składa się z podmiotów, które mogą samodzielnie wykonać takie zamówienie/usługę.

W wypadku innych działań dotyczących wywozu odpadów i utylizacji, można mieć również do czynienia z nadużyciem pozycji dominującej. Prowadzone postępowania

na terenie Polski pokazały, że wdrażanie znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która zmienia model gospodarki odpadami komunalnymi po 1 lipca 2013 r., spowodowało w niektórych przypadkach wzrost cen za wywóz odpadów lub za przyjmowanie odpadów do regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (tzw. RIPOK-ów). Prezes UOKiK posiada uprawnienia do badania, czy taka podwyżka cen była zasadna, czy wynika ona z racji wyższych kosztów, czy jest okazją do podwyższenia cen przez wysypisko/świadczącego takie usługi i uzyskania renty monopolowej.

Pan Krzysztof Podgórski, Wiceprzewodniczący Rady, zarekomendował dwa opracowania: „Konkurencja na polskim rynku usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych”; raport UOKiK, z 2012 r., który pokazuje sytuację przed zmianami ustawy oraz drugi raport „System zamówień publicznym, a rozwój konkurencji w gospodarce” z września 2013 r., który pokazuje wszystkie zdarzenia ograniczenia konkurencji w zamówieniach publicznych, nawet te legalne z punktu widzenia prawa, które jednak mogą powodować nielegalne konsekwencje, jak np. konsorcjum. Zaapelował, by w przypadku podejrzeń o zмовы przetargowe Rzecznicy Konsumentów reagowali, interweniowali i bronili konkurencji na rynku.

Pan Marek Szarzyński poinformował o ścisłej współpracy pomiędzy UOKiK, prokuraturą i policją w celu zwalczania zмów przetargowych. Bardzo często materiał UOKiK jest materiałem wyjściowym innych postępowań. Prowadzony jest m.in. monitoring przetargów finansowanych w ramach środków europejskich.

Pan Arkadiusz Ropek, Powiatowy Rzecznik Konsumentów w Brzesku, zwrócił uwagę, iż problem stanowi fakt, że zamówienia publiczne dotyczące odpadów są zamówieniami gminnymi. Mniejsze gminy bardzo często nie mają doświadczeń w przeprowadzaniu przetargów, nie zatrudniają specjalistów ds. zamówień publicznych, stąd trudności w przeprowadzaniu tych postępowań. W dalszej części dyskusji Członkowie Rady zgłosili problem dotyczący niestosowania segregacji odpadów. Z uwagi na fakt, iż administrator nie chce brać odpowiedzialności za to, że w segregacji pojawiają się śmieci niesegregowane, narzuca opcję droższą, zakładającą niesegregowanie śmieci.

Pan Krzysztof Podgórski, Wiceprzewodniczący Rady, podsumowując podkreślił, iż konsorcja prowadzą do nadużyć, dlatego rolą Rzecznika Konsumentów jest doradzać i wskazać właściwy kierunek działania odpowiednim podmiotom.

III. Nowelizacja ustawy – Prawo energetyczne

Pan Jerzy Gramatyka, Wiceprzewodniczący Rady przeszedł do kolejnego punktu programu, tj. do omówienia znowelizowanej ustawy, która jest pierwszym milowym krokiem do otwarcia rynku energetycznego, wprowadzając szereg dodatkowych praw

ale i obowiązków dla konsumentów. Oddał głos panu Grzegorzowi Łabie, przedstawicielowi Urzędu Regulacji Energetyki Południowo-Wschodni Oddział Terenowy i poprosił o przedstawienie najważniejszych zagadnień dotyczących nowelizacji ustawy – Prawo energetyczne

Wystąpienie Pana Grzegorza Łaby:

W dniu 11 września 2013 r. weszła w życie nowelizacja ustawy – Prawo energetyczne, tzw. „mały trójpak energetyczny.”

- **W znowelizowanych przepisach położono duży nacisk na ochronę praw konsumentów, tj. odbiorców paliw gazowych lub energii elektrycznej w gospodarstwach domowych.**
- Wprowadzono szereg obowiązków informacyjnych, które ciążyą na przedsiębiorstwach energetycznych. Są to:
 - Obowiązek dystrybucji wśród konsumentów dokumentu p/n „*zbiór praw konsumentów*”.
 - Obowiązek informowania konsumentów o trybie wnoszenia skargi i rozstrzygania sporów oraz obowiązek wyraźnego wskazania tego trybu w treści umowy.
 - Dodatkowo w treści umowy musi zostać zawarta informacja o możliwości uzyskania pomocy w przypadku zaistnienia awarii oraz o miejscu i sposobie zapoznania się z obowiązującymi taryfami.
- Przewidziano szczególną ochronę konsumentów w obszarze sporów dotyczących zaległości płatniczych:
 - Wstrzymanie dostarczania mediów energetycznych musi zostać poprzedzone pisemnym powiadomieniem o zaległości oraz wyznaczeniem dodatkowego terminu do zapłaty (14 dni). W tym czasie odbiorca może np. wnieść reklamację.
 - Wprowadza się domniemanie pozytywnego załatwienia reklamacji w przypadku jej nie rozpatrzenia w 14-dniowym terminie.
 - W przypadku odmownego załatwienia reklamacji, odbiorca może zwrócić się do Stałego Polubownego Sądu Konsumentckiego (dotyczy to spraw cywilnych, w tym majątkowych – o zapłatę). W sprawach należących do kognicji Prezesa URE, odbiorca może wnieść o rozstrzygnięcie sporu (odmowa zawarcia umowy, spór o nieuzasadnione wstrzymanie dostaw – wyczerpanie procedury).
 - Na czas korzystania ze swych praw, przedsiębiorstwo energetyczne nie może wstrzymać odbiorcy dostarczania mediów energetycznych, a w przypadku gdy wstrzymanie nastąpiło, ma obowiązek wznowić dostawy w terminie 3 dni.

- Wprowadzone dodatkowe wsparcie finansowe dla odbiorców wrażliwych:
 - Odbiorcy otrzymujący dodatek mieszkaniowy nabyli prawo do otrzymania dodatku energetycznego na rachunek za energię elektryczną. Dodatek wypłacają gminy (decyzja organu wykonawczego), ale jest to zadanie z zakresu administracji rządowej, na którego realizację przewidziano dotację celową.
 - Odbiorcy wrażliwi mają prawo skutecznie żądać od przedsiębiorstwa energetycznego instalacji przedpłatowego licznika energii elektrycznej lub gazomierza (dotychczas decyzja zależała od przedsiębiorstwa energetycznego).

- **Wprowadzono przepisy dotyczące energetyki prosumenckiej.**
 - Dla mikroinstalacji tj. o mocy do 40 kW energii elektrycznej na niskim napięciu oraz 120 kW w ciepłe wytwarzanie energii elektrycznej nie wymaga uzyskania koncesji ani prowadzenia działalności gospodarczej.
 - Wprowadzono uproszczenia w obszarze przyłączenia do sieci takich instalacji, odformalizowanie procedur dla istniejących przyłączy, zwolnienie z opłat przyłączeniowych, koszt instalacji odpowiednio dostosowanych liczników energii elektrycznej przerzucono na przedsiębiorstwa OSD.
 - Przedsiębiorstwa energetyczne mają obowiązek zakupu energii elektrycznej wytworzonej z mikro instalacji po cenie minimalnej w wysokości 80% średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej, ogłaszanej przez Prezesa URE.
 - Wytwórcy prosumenci nie otrzymują świadectw pochodzenia, ale mogą korzystać z gwarancji pochodzenia.

- **Przewidziano dodatkowy instrument wsparcia w postaci gwarancji pochodzenia.**
 - Gwarancja pochodzenia jest źródłem dodatkowego przychodu i przedmiotem obrotu giełdowego, w tym transgranicznego.
 - Gwarancje pochodzenia wydawane są w postaci elektronicznej przez Prezesa URE, a procedura ich uzyskania realizowana jest za pośrednictwem OSD.
 - OZE zwolnione są z opłat za wpis do elektronicznego rejestru gwarancji pochodzenia.

- **Ułatwienia handlowe dla dużego przemysłu energochłonnego.**
 - Przedsiębiorcy wpisani do rejestru przedsiębiorstw energochłonnych, który jest prowadzony przez Prezesa URE, mają prawo do samodzielnego wywiązywania się z obowiązku przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia (kolorowych certyfikatów), poprzez ich samodzielny zakup na giełdzie (dotychczas była stała cena w kontraktach z przedsiębiorstwami energetycznymi).

- W praktyce, cena giełdowa jest dużo niższa – jest silna fluktuacja popytu na świadectwa pochodzenia.
- **Obligacje giełdowe na rynku gazowym.**
 - Przedsiębiorstwa energetyczne wprowadzające paliwo gazowe na polski rynek, rocznie w wysokości wyższej niż 10% przesyłowych zdolności transgranicznych (np. PGNiG), zobowiązane są docelowo w 2015 r. do sprzedawania 55% wolumenu ilości gazu za pośrednictwem giełdy towarowej. Oznacza to w praktyce wdrażanie konkurencyjnego rynku obrotu paliwami gazowymi i urealnienie prawa do wyboru sprzedawcy paliwa gazowego, z którym odbiorca związany jest umową.
 - Sprzedaż taka realizowana jest z wykorzystaniem zasady TPA (wolnego dostępu do sieci przesyłowych i dystrybucyjnych).
 - Podobnie jak już w obszarze rynku energii elektrycznej, powstaje miejsce dla funkcjonowania większej ilości przedsiębiorstw obrotu, które konkurują ze sobą ceną, warunkami sprzedaży oraz standardem obsługi.

Pan Marek B. Jasiński, Małopolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej, nawiązując do wypowiedzi przedmówcy, wskazał, iż od 11 września 2013 r. powinny działać Stałe Polubowne Sądy Konsumenckie przy Wojewódzkim Inspektorze Inspekcji Handlowej. Zauważył, iż UOKiK, który nadzoruje sprawy energetyczne, nie przyjął na siebie spraw rozstrzygania sporów pomiędzy klientami. Podkreślić należy, iż ustawa o inspekcji handlowej wyłączała m.in. usługi dotyczące przesyłania energii elektrycznej, ciepłej i gazowej. Zostało to zmienione, ponieważ dołożono odpowiedni paragraf, z zastrzeżeniem § 37 ust. 3, iż Stałe Polubowne Sądy Konsumenckie przy Wojewódzkich Inspektorach powinny te spory rozstrzygać. Nie zwrócono uwagi, iż w najbliższej przyszłości mogą one tego nie rozstrzygać, ponieważ Sąd powstaje na podstawie Umowy pomiędzy organizacją konsumencką, organizacją przedsiębiorców i Inspekcją, która jest odpowiedzialna jedynie za sprawy logistyczne. Taka Umowa w Małopolsce została podpisana pomiędzy Federacją Konsumentów, Izbą Przedsiębiorczości i Rzemiosła i Kongregacją Kupiecką, ponieważ te organizacje wyższej użyteczności publicznej zgodziły się wziąć udział w pracach Sądu Polubownego. W związku z wprowadzeniem nowych zagadnień do kompetencji Sądu Polubownego dotyczących spraw energetycznych stoi znak zapytania czy one będą chciały uczestniczyć w tych sporach. Sąd przyjmie wniosek o rozpatrzenie, ale wnioski te będą czekać na rozpatrzenie. Wyraził zdziwienie, że ustawodawca nie wprowadził takiej możliwości, by spory rozstrzygał Urząd Regulacji Energetycznej ze wskazaniem obligatoryjnego przystąpienia do rozpatrzenia sporów.

Pan Jerzy Gramatyka, Wiceprzewodniczący Rady, zaznaczył, że na razie Rzecznicy nie mają takich spraw, ponieważ przepisy te obowiązują od niedawna, a sezon grzewczy jeszcze się nie rozpoczął. Do Krakowa wpłynęły już dwa wnioski z prośbą o pomoc o skierowanie wniosku do Sądu Polubownego, jednakże był zmuszony odmówić ich złożenia, ponieważ dotyczyły one kwestii nieuregulowanych problemów własnościowych związanych z uzyskaniem zezwolenia na wykonanie odpowiedniej infrastruktury technicznej. Zwrócił uwagę na nieprecyzyjną kampanię informacyjną w mediach, która mówiła, iż jeżeli złożony przez odbiorcę wniosek reklamacyjny nie zostanie rozstrzygnięty w ciągu 14 dni to oznaczać będzie, iż reklamacja została przyjęta, niezależnie od jej przedmiotu. Spowodować to może w przyszłości zasypanie wnioskami do Sądu Polubownego Inspekcji Handlowej w sytuacji, w której Inspekcja tych wniosków z uwagi na ich przedmiot nie będzie mogła rozstrzygać. Kampania pominęła kwestię, iż weryfikowane będą przesłanki i powody dlaczego przedsiębiorca nie dochował terminu 14 dni na udzielenie odpowiedzi i czy będzie możliwe, z uwagi na skomplikowany temat, dotrzymanie 14-dniowego terminu. Zgłosił wniosek, iż Rzecznicy powinni mieć szkolenia przeprowadzone przez URE dotyczące wytłumaczenia tych zagadnień, w tym kwestię współpracy z przedsiębiorcami energetycznymi. Nad formułą spotkania członkowie Rady jeszcze się zastanowią i zgłoszą do Sekretariatu Rady. Na zakończenie podkreślił, że nowelizacja zabezpiecza ochronę interesów odbiorców przed nagannymi praktykami zakładów energetycznych, ponieważ nie będzie możliwe odcięcie dostawy energii w sytuacji nieuregulowania opłat przez odbiorcę, ale z drugiej strony powinna iść za tym kampania edukacyjno-informacyjna przybliżająca jakie są obowiązki konsumentów.

IV. Dyskusja nad propozycją stanowisk Rady. Podjęcie Stanowisk Rady.

Pan Krzysztof Podgórski, Wiceprzewodniczący Rady przeszedł do kolejnego punktu programu.

- 1. Projekt Stanowiska Rady ds. Ochrony Konsumentów przy Zarządzie Województwa Małopolskiego.** Ze względu na fakt, iż nie zostały wniesione uwagi, Pan Krzysztof Podgórski, Wiceprzewodniczący Rady, przeszedł do głosowania nad przyjęciem stanowiska. Stanowisko zostało przyjęte.
- 2. Projekt Stanowiska Rady ds. Ochrony Konsumentów przy Zarządzie Województwa Małopolskiego, w sprawie inicjatywy legislacyjnej w zakresie nowelizacji ustawy o języku polskim.**

Uwagi do przedłożonego projektu Stanowiska Rady wniosła Inspekcja Handlowa – Małopolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej (pismo do Sekretariatu Rady

nr PO.02.28.2013 z dnia 11.09.2013 r.). Pan Arkadiusz Ropek, Powiatowy Rzecznik Konsumentów w Brzesku, zauważył, że nie zmienił projektu Stanowiska Rady uwzględniając negatywne stanowisko Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej co do konieczności nowelizacji art. 15 ust. 1 ustawy o języku polskim, mając na względzie fakt, że problem przedstawiony w pkt. II projektu Stanowiska Rady był zgłaszany i dyskutowany przez członków Rady w trakcie debaty na II posiedzeniu Rady, to modyfikacja treści stanowiska pozostaje w kompetencji Rady. Tak więc pogląd Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej przeciwny do przedstawionego w projekcie Stanowiska Rady w części obejmującej pkt II uznać należy za głos w dyskusji nad projektem Stanowiska Rady. Członkowie Rady dostrzegli i zgłaszali problem: aby doszło do popełnienia wykroczenia przez przedsiębiorcę, musi zostać jednoznacznie stwierdzone, że w obrocie z udziałem konsumentów przedsiębiorca stosuje wyłącznie obcojęzyczne nazewnictwo towarów lub usług albo sporządza wyłącznie w języku obcym oferty, ostrzeżenia i informacje dla konsumentów wymagane na podstawie innych przepisów, instrukcje obsługi, informacje o właściwościach towarów lub usług, warunki gwarancji, faktury, rachunki lub pokwitowania. W konsekwencji, jeżeli w asortymencie przedsiębiorcy znajduje się chociażby jeden towar lub jest świadczona chociażby jedna usługa spełniająca warunki ustawy, to nie można mówić o popełnieniu przez przedsiębiorcę wykroczenia.

Pan Dyrektor Marek Jasiński zauważył, że nie jest to konieczna zmiana tego przepisu ustawy. W swoich uwagach pokazuje zawiłość tego problemu, ponieważ w praktyce wygląda to w ten sposób, że jeżeli jest dokument, który nie zagraża życiu i zdrowiu wg. Ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktu czy też zasadniczych wymaganiach, to wtedy przedsiębiorca karany jest z ustawy o języku polskim. Jeżeli jest brak instrukcji w języku polskim, która może spowodować wypadek uszkodzenie ciała, uszczerbek na zdrowiu, to Inspekcja stoi na stanowisku, iż ustawa o języku polskim w tym momencie jest ustawą drugorzędną, pierwszoplanową jest ustawa o bezpieczeństwie produktu. Przyznając rzecznikom to prawo, musiałyby to być prawo równoważne do inspekcji handlowej. Pociągałoby to za sobą m.in. kwestię nałożenia kary pieniężnej do 100 000 zł, zawiadomienie prokuratury o popełnieniu przestępstwa, itd. Na razie ustawa o języku polskim nie została zmieniona, dlatego do momentu jej zmiany Inspekcja przyjmuje informacje od Rzeczników, które będą podstawą do wszczęcia kontroli i wdrożenia sankcji.

Pan Arkadiusz Ropek, Powiatowy Rzecznik Konsumentów w Brzesku, zauważył, że w pierwszym punkcie projektu Stanowiska Rady przedstawiono zakres umocowania prawnego UOKiK i Inspekcji Handlowej, tak w zakresie kompetencji, jak i procedur odnośnie do wykonywania dyspozycji art. 7b ustawy o języku polskim. W cytowanym przepisie zawarta została również kompetencja kontrolna dla powiatowych

(miejskich) rzeczników konsumentów, jakkolwiek nie określono procedur przeprowadzania takich kontroli. Podkreślił, że jeżeli wpisana zostaje taka kompetencja, to rzecznik konsumentów winien wiedzieć jak to robić. Rzecznik jako organ administracji publicznej działa tylko i wyłącznie w zakresie i granicach prawa. Jeżeli nie było w intencji prawodawcy określenie szczegółowych zasad prowadzenia kontroli przez rzecznika konsumentów, tylko nadanie mu uprawnień do denuncjacji odpowiednim organom, to istnieją w tym zakresie inne przepisy określające zasady postępowania rzeczników konsumentów. Nie ma potrzeby by było takie zadanie martwe w ustawie o języku polskim.

Pan Krzysztof Podgórski, Wiceprzewodniczący Rady, zwrócił się z pytaniem, czy ze swojego doświadczenia Pan Dyrektor Marek Jasiński mógłby określić, jak podejdzie Inspekcja Handlowa, gdy w sklepie będą produkty, które nie mają instrukcji w języku polskim i takie, które je mają. Czy podejdzie jak do jednego produktu czy do całości zagadnienia, czyli nie ma „wyłącznie” w związku z tym nie będzie karać.

Pan Dyrektor Marek Jasiński odpowiedział, iż Inspekcja jest organem administracji rządowej, która działa zgodnie z planem jaki otrzymuje raz na kwartał prezes UOKiK. W związku z tym każda kontrola poprzedzona jest zgodnie z przesłanym programem, w którym wyliczone jest jaki ma być jej zakres i przedmiot. Podkreślił również, iż jeden produkt wystarczy, by wszcząć postępowanie.

Członkowie Rady zwrócili uwagę, iż jest to praktyka jednego organu. Nasuwa się pytanie, czy ona nie zostanie zakwestionowana i czy np. sprawa nie trafi do Sądu Okręgowego. A jeśli tak, to czy Sąd orzeka w tej sprawie. Pani Marianna Dreła, Powiatowy Rzecznik Konsumentów w Proszowicach, zwróciła uwagę na konieczność dopracowania przepisu dotyczącego problemu czy jednego produktu, kwestia poszerzenia uprawnień Rzecznika nie jest potrzebna, bo są wystarczające instrumenty, takie jak przekazywanie informacji do Inspekcji, ponieważ jednym z zadań Rzeczników jest współdziałanie z Inspekcją.

Pan Arkadiusz Ropek, Powiatowy Rzecznik Konsumentów w Brzesku zauważył, że należy zatem albo doprecyzować wg jakich zasad rzecznicy konsumentów mają wykonywać kontrole używania języka polskiego albo wykreślić to zadanie przypisane rzecznikom konsumentów. Członkowie Rady podkreślili, iż coraz więcej zadań spoczywa

na Rzecznikach, którzy są kontrolowani i rozliczani z wykonywanych zadań m.in. przez NIK. Zasadnym jest zatem - dlaczego nie podejmują działań by je realizować.

Pan Krzysztof Podgórski, Wiceprzewodniczący Rady, stwierdził, iż mając na uwadze racje obu stron, należy dopracować Stanowisko lub wskazać, że przepis jest

bezużyteczny. Co do art. 15 wskazał, iż należy pokazać ustawodawcy dwa punkty widzenia, a on podejmie ostateczną decyzję.

Rada ustaliła, że w ramach 3-osobowego zespołu, w skład którego wejdą Pan Dyrektor Marek Jasiński, Pani Marianna Derela oraz Pan Arkadiusz Ropek, opracowane zostanie jednoznaczne stanowisko Rady. W stanowisku przedstawione będą dwie opcje, które wskażą, że albo należy skreślić słowo „Rzecznik” albo doprecyzować jego zadania. Propozycja nowego stanowiska zostanie przedstawiona na kolejnym posiedzeniu Rady. Wiceprzewodniczący Rady zwrócił się z prośbą do Pana Dyrektora Marka Jasińskiego, by poprowadził prace tegoż zespołu.

3. Projekt Stanowiska Rady ds. Ochrony Konsumentów przy Zarządzie Województwa Małopolskiego, w sprawie propozycji zmian przepisów prawnych dotyczących przedsiębiorców pod kątem ochrony konkurencji i konsumentów, w tym zapisów dotyczących wpisów do ewidencji, działalności poza lokalem i innych.

Uwagi wniosła Inspekcja Handlowa (pismo do Sekretariatu Rady nr PO.02.28.2013 z dnia 26.08.2013). Pan Jerzy Gramatyka, Wiceprzewodniczący Rady, wyjaśnił, iż dotyczą one kwestii umocowania oddziału przedsiębiorcy, w szczególności spółek prawa handlowego oraz kwestii obowiązku rejestracyjnego i tzw. zdolności sądowej. W przypadku obowiązków rejestracyjnych, ewentualne sankcje grożą przedsiębiorcy gdy nie prowadzi swojej działalności w oparciu o dokonany wpis. Ustawodawca nie zwraca uwagi, czy przedsiębiorca prowadzi ją zgodnie ze swoim przedmiotem działalności czy poza nim. Jest to luka prawna. Pan Jerzy Gramatyka zauważył, że spółki prawa handlowego mające oddział poza granicami kraju np. na terenie Polski, posiadają zdolność by brać udział w postępowaniach w trybie PZP, a ich pracownicy spółki mają prawo dochodzić swoich roszczeń przed sądem pracy, ale Rzecznicy Konsumentów nie mogą pozwać ich do sądu ponieważ oddział spółki nie ma osobowości prawnej. Wskazał na wątpliwość dlaczego nie zrównano tych przepisów, tzn. co stoi na przeszkodzie, by w przypadku gdy spółka posiada oddział poza granicami kraju, który posiada zdolność by być podmiotem w postępowaniu podatkowym, brać udział w postępowaniu w trybie PZP, by móc również dochodzić od tego podmiotu roszczeń prawnych. Wyjaśnił, iż Stanowisko Rady zmierza do zrównania odpowiedzialności przedsiębiorcy w sytuacji gdy prowadzi działalność gospodarczą niezgodnie z zakresem swojej prowadzonej działalności z odpowiedzialnością grożącą mu z tytułu gdy prowadzi działalność bez stosownego wpisu i dodatkowo by zmienić procedurę cywilną, tak by Rzecznicy mogli dochodzić skutecznie roszczenia przeciwko oddziałowi przedsiębiorcy zagranicznego działającego na terenie Polski.

Wiceprzewodniczący Rady, Pan Krzysztof Podgórski, przeszedł do głosowania nad przyjęciem stanowiska. Stanowisko zostało przyjęte.

V. Ustalenie tematów na kolejne posiedzenie Rady oraz zamknięcie obrad Rady.

Ustalono, iż na najbliższym posiedzeniu Rada podejmie następujące tematy:

- 1) Handel poza lokalem
- 2) Działalność i kompetencje Wojewódzkiego Inspektoratu Sanitarnego, w tym płaszczyzny współpracy z powiatowymi rzecznikami Konsumentów, na jaką pomoc mogliby liczyć ze strony danej instytucji
- 3) Problem abonamentu oraz misji telewizji i roli jej w edukacji konsumenckiej.

Protokół sporządziła:

Małgorzata Gibas

Sekretariat Rady

Departament Rozwoju Gospodarczego UMWM